

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 25 juli 2011
Onderwerp Aanbieding onderzoeksrapport Kwaliteit in zware tijd

Ons kenmerk
5702897/11

Bijlagen
1

Hierbij bied ik u het onderzoeksrapport aan van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum inzake marktwerking, vraaguitval en notariële dienstverlening.

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Het onderzoeksrapport geeft een goed inzicht in gevolgen van de introductie van de marktwerking in 1999 (en in het bijzonder de vrijlating van de tarieven) in het notariaat. Het onderzoek laat zien hoe de markt voor het notariaat zich in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Daarbij zijn ook de verschillende aspecten belicht ten aanzien van de kwaliteit van de notariële dienstverlening, een mogelijk verband tussen vraaguitval en kwaliteit en de ontwikkelingen in de prijzen voor de notariële dienstverlening vanaf 2005.

Één aspect uit het rapport wil ik in het bijzonder onder de aandacht brengen. Zoals de titel van het onderzoek aangeeft, verkeert het notariaat economisch gezien in een moeilijke periode. Het aanbod van werk is als gevolg van de malaise op de vastgoedmarkt gering. Dat betekent dat vele notarissen drastische ingrepen hebben moeten verrichten in de afgelopen twee jaar om het bedrijf draaiende te kunnen houden. Het ontslaan van personeel is daarbij niet uit de weg gegaan. Het onderzoek van het WODC heeft echter uitgewezen dat er ook in meer structurele zin wijzigingen nodig zijn voor een economisch gezond notariaat. De algehele kantoorkosten zijn niet evenredig meegedaald met de afnemende omzet. Dat betekent dat de vaste kosten per geleverde dienst te hoog zijn. Dit kan in de toekomst mogelijk gevolgen hebben voor de kwaliteit van de notariële dienstverlening. Derhalve zal ik in samenwerking met de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en het Bureau Financieel Toezicht bezien welke mogelijkheden er zijn om de gemiddelde kostprijzen van de notariële dienstverlening op een bedrijfseconomisch verantwoord niveau te brengen. Daarbij wil ik ook de mogelijkheden verkennen van een verdere digitalisering van het proces rond de overdracht van vastgoed en de vestiging van hypotheek.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

F. Teeven